NAPRZÓD

DZIENNIK SOCJALISTYCZNY

ORGAN·WK·PPS

CENA — 2 — ZŁ

ROK 55 KRAKÓW · SOBOTA 26 PAŹDZIERNIKA 1946 R. NR 258

Obrady ONZ:

Wiosek Australii przyjęto

Uznanie dla stanowiska radzieckiego

w dyskusji nad sprawą veta na sesji ONZ

LONDYN, 26. 10. (BBC) Na piątkowym posiedzeniu Komisji Głównej ONZ rozpatrywana była sprawa wniosku australijskiego, przewidującego rewizję prawa veta oraz wniosek Kuby, domagający się zniesienia prawa veta.

Delegat Zw. Radzieckiego minister Wyszyński wystąpił z propozycją, aby usunąć z porządku dziennego punkty, domagające się ograniczenia, czy też zniesienia prawa veta.

Delegat radziecki szczegółowo nie uzasadnił swego stanowiska, zastrzegając sobie swobodę zabrania głosu w tej sprawie w odpowiednim czasie.

Stwierdził on, że sama dyskusja nad tą sprawą stwarza niebezpieczeństwo podważenia zasad ONZ.

Przedstawiciel Wielkiej Brytanii oświadczył, że w dużej mierze zgadza się ze stanowiskiem przedstawiciela Związku Radzieckiego.

Tym niemniej nie można krępować dyskusji plenarnego posiedzenia w jakiejkolwiek sprawie. Omówienie całej sprawy w gronie — jak się wyraził — „kolegów", doprowadzi do porozumienia [illegible].

Następnie zabrał głos wiceminister Wyszyński, który oświadczył, że wycofuje swą propozycję zdjęcia z porządku dziennego Zgromadzenia Generalnego wniosku w sprawie ograniczenia prawa veta.

Oświadczenie wiceministra Wyszyńskiego, wywołało wśród członków komitetu wielkie wrażenie. Delegat amerykański, senator Warren Austin, ocenił wystąpienie Wyszyńskiego, jako „szlachetny gest". Również delegat brytyjski Shawcross zabrał głos aby wyrazić uznanie delegacji radzieckiej za jej stosunek do sposobu rozwiązania spornych problemów.

Następnie przemawiał delegat australijski Hasoluck, który oświadczył, że rząd australijski szanuje poglądy innych państw, a w szczególności Związku Radzieckiego. Wyraził on przekonanie, że również poglądy rządu australijskiego znajdą zrozumienie na terenie międzynarodowym.

W ten sposób zapadła decyzja w sprawie veta.

BYRNES O PALESTYNIE

NOWY JORK, 26. 10. (PAP) Agencja Reutera podaje z Waszyngtonu, że amerykański sekretarz stanu James Byrnes oświadczył formalnie w piątek, iż zgadza się całkowicie z polityką prez. Trumana wobec Palestyny, popierającej natychmiastową imigrację żydowską oraz plan Agencji Żydowskiej utworzenia „zdolnego do życia" państwa żydowskiego.

Byrnes podał swe stanowisko w listownej odpowiedzi na zapytanie amerykańskiego członka komitetu wykonawczego Agencji Żydowskiej rabina Stephena Wise.

WALLACE ROZPOCZĄŁ KAMPANIĘ

WASZYNGTON, 26. 10. (PAP) W ramach kampanii przedwyborczej Partii Demokratycznej b. minister handlu Henry Wallace wygłosi w najbliższych dniach w stanie Kalifornia i w stanie Waszyngton szereg przemówień, poświęconych polityce międzynarodowej.

POWRÓT DELEGACJI RZĄDOWEJ

WARSZAWA, 26. 10. (SAP) Jak dowiaduje się przedstawiciel SAP-a, we wtorek, dnia 29-go wracają do Warszawy prezydent KRN ob. Bierut, marszałek Polski Michał Żymierski oraz towarzyszące im osobistości, z podróży do Jugosławii.

MONTGOMERY OPTYMISTĄ

LONDYN, 26. 10. (PAP). Naczelny dowódca imperialnych sił zbrojnych marszałek Montgomery, wygłosił przemówienie na uniwersytecie w Edynburgu, w którym wypowiedział się optymistycznie co do przyszłości imperium. Zdaniem jego Wielka Brytania podniosła się ze zniszczeń ekonomicznych, wywołanych wojną. Montgomery wystąpił za utrzymaniem obowiązku służby wojskowej w Anglii.

Francuska ordynacja wyborcza

PARYŻ, 26. 10. PAP. W ordynacji wyborczej która obowiązywać będzie podczas głosowania do Zgromadzenia Narodowego w dniu 10 listopada, wprowadzono pewną inowację, która daje wyborcom większą swobodę. Według dotychczasowego systemu wyborcy mogli głosować tylko na listy, a nie mogli zmieniać kolejności nazwisk wypisanych na tych listach. Według obowiązującej obecnie ustawy wyborczej, każdy z głosujących ma prawo na marginesie przy nazwisku kandydata wypisać kolejny numer. Komplikuje to obliczanie wyników wyborów, gdyż najpierw trzeba obliczyć jakie listy w danym okręgu otrzymały większość, a następnie ustalić jacy kandydaci danej listy otrzymali największą ilość głosów. Jednakże Zgromadzenie Konstytucyjne zdecydowało się na wprowadzenie tego systemu, ponieważ daje on wielką swobodę wyborcom.

„Będziemy nadal prowadzili walkę"

Marsz. Tito o konferencji paryskiej

BELGRAD, 26. 10. PAP. W obecności olbrzymich tłumów marszałek Tito wygłosił w Postojnie (Slowenia) doniosłe przemówienie, w którym dał wyraz stanowisku Jugosławii wobec dyskusji i postanowień w jej sprawie na konferencji paryskiej.

„Wszyscy widzą, oświadczył marszałek — jak jesteśmy rozgoryczeni widząc do jakiego stopnia nie bierze się pod uwagę praw naszych narodów. Wszyscy wiedzą, iż prawa te nie zostały uznane nawet przez tych którzy w czasie wojny byli naszymi sprzymierzeńcami i mówili tyle o prawach narodu, tworząc nawet Kartę Atlantyku, z której pozostały dzisiaj jedynie martwe litery.

Walczyliśmy przeciwko decyzjom konferencji paryskiej uważając je za niesprawiedliwe, a o ile nasz punkt widzenia nie zwyciężył dzisiaj, to może to nastąpić jutro i walkę o to będziemy prowadzili nadal".

W dalszym ciągu przemówienia marszałek Tito mówił o wewnętrznym zjednoczeniu, które dowiedzie, że decyzje konferencji paryskiej nie są w stanie osłabić narodów Jugosławii.

Jugosławia przystąpiła do wojny po stronie aliantów jedynie w tym celu, ażeby walczyć przeciwko tym, którzy zagrażali wolności świata, jednakowoż sprzymierzeńcy z okresu wojny pragną obecnie narzucić Jugosławii imperialistyczny pokój.

Obrady CKW PPS

WARSZAWA 26. 10. (SAP). 25 bm. toczyły się cały dzień obrady Prezydium, a następnie Plenum Centralnego Komitetu Wykonawczego PPS.

Przedmiotem obrad były sprawy dotyczące taktyki i akcji wyborczej, aktualnej polityki oraz spraw organizacyjnych.

CKW przyjął do wiadomości sprawozdanie Komisji Politycznej. Po powzięciu uchwały CKW zlecił m. in. Komisji Politycznej jeszcze przed ogłoszeniem wyborów zawarcie umowy o jedność działania z PPR.

CKW zastanawiał się nad zagadnieniem wzrostu cen i powziął uchwałę w tej sprawie.

CKW polecił wzmocnić akcję w kierunku dalszego zwarcia szeregów partyjnych i dalszego podniesienia dyscypliny w Partii.

Również CKW, omówił sprawę zwiększenia i rozszerzenia zakresu wpływów Partii.

CKW postanowił wobec powstałej sytuacji politycznej i w obliczu nadchodzących wyborów zwołać posiedzenie Rady Naczelnej Partii i upoważnił Komitet polityczny, by określił termin tego posiedzenia.

CKW powołał do życia podkomisję ekonomiczną w celu dopomożenia Komisji Politycznej w jej pracy w zakresie spraw gospodarczych.

Jak zwykłego przestępcę potraktowano arcybiskupa prawosławnego

MOSKWA, 26. 10. (PAP). Agencja TASS donosi z Szanghaju, że władze chińskie aresztowały głowę Kościoła prawosławnego w Chinach, arcybiskupa Wiktora pod zarzutem rzekomej współpracy z Japończykami.

Władze chińskie potraktowały aresztowanego dostojnika Kościoła prawosławnego jak zwykłego przestępcę, zakuwając go w kajdany i osadzając w więzieniu dla przywódców kryminalnych.

Arcybiskup Wiktor jest obywatelem ZSRR. Niezwłocznie po aresztowaniu arcybiskupa, konsul generalny ZSRR w Szanghaju — Halim udał się do przedstawiciela chińskiego ministerstwa spraw zagranicznych, składając protest i żądając wyjaśnienia w sprawie aresztowania arcybiskupa Wiktora.

Jednolite stanowisko kongresu w sprawie Hiszpanii

Gorąca dyskusja w Brigthon

LONDYN, 26. 10. (BBC) Na Kongresie brytyjskich Związków Zawodowych w Brighton toczyła się w ciągu piątku gorąca dyskusja nad sprawozdaniem Rady Głównej w sprawie Grecji.

W dyskusji przemówił m. in. Przewodniczący Światowej Federacji Związków Zawodowych i sekretarz brytyjskiego Związku transportowców, Deakin, zaznaczając, że jednomyślna uchwała w sprawie przyjęcia sprawozdania przez Kongres pozwoliłaby Federacji Zw. Zawodowych poczynić kroki dla przywrócenia wolności Zw. Zawodowych w Grecji.

Delegat Zw. Zawodowego Elektrotechników oświadczył, że rząd brytyjski nie uczynił żadnych kroków w kierunku przeciwdziałania reżimowi Franco.

REZOLUCJE KONGRESU

LONDYN, 26. 10. PAP. Wśród niesłychanego entuzjazmu przyjęło w końcowej fazie Kongresu Brytyjskich Związków Zawodowych w Brighton rezolucję, domagającą się zerwania stosunków z Hiszpanią frankistowską.

Uchwalona głosami 4.535 tysięcy przeciwko 1.391 tysięcy rezolucja brzmi: „Kongres aprobuje postanowienie Światowej Federacji Związków Zawodowych zwrócić uwagę naszemu rządowi na zaniepokojenie angielskiego ruchu robotniczego i chce zerwania wszelkich stosunków ekonomicznych i dyplomatycznych z Franco."

Druga rezolucja wyrażająca zaniepokojenie z powodu zagranicznej polityki brytyjskiej wobec Stanów Zjednoczonych Związku Radzieckiego, Niemiec, Grecji i Hiszpanii, została odrzucona 3.557 tysiącami głosów przeciwko 2.444 tysiącom.

FRANCO FORTYFIKUJE GRANICĘ

PARYŻ, 26. 10. (PAP) Prasa francuska donosi, że wojska gen. Franco rozpoczęły prace fortyfikacyjne na całej długości granicy francusko-hiszpańskiej w Pirenejach.

Niektóre dzienniki podkreślają, że od pewnego czasu trwają przegrupowania wojsk hiszpańskich i koncentracja oddziałów armii gen. Franco na granicy francuskiej. Oficjalne czynniki francuskie odmówiły udzielenia jakichkolwiek komentarzy w tej sprawie.

„OJCIEC OJCZYZNY"

LONDYN, 26. 10. Generał Franco otrzymał ostatnio honorowe obywatelstwo miasta Guernica. Specjalna delegacja przedstawicieli miasta złożyła generałowi Franco adres hołdowniczy w dowód wdzięczności za jego zasługi. Należy dodać, że miasto to w r. 1937 zostało zniszczone naskutek bombardowania lotnictwa niemieckiego.

ZAJŚCIA NA FILIPINACH

PARYŻ, 26. 10. (PAP). Agencja France Presse donosi z Tokio, że na Filipinach doszło ostatnio do szeregu zajść między wojskami amerykańskimi a ludnością miejscową.

W związku z tym generał Mac Arthur ogłosił proklamację, stwierdzającą, iż zajścia zostały spowodowane nieodpowiednim zachowaniem się młodych żołnierzy, przy czym wywołane przez nich zadraśnięcia będzie można łatwo naprawić.

Okręt o napędzie gazowym

LONDYN, 26. 10. (PAP). Korespondent dziennika „News Chronicle" komunikuje, że na wiosnę 1947 r. zostanie spuszczony na wodę nowy typ okrętu poruszanego na turbinach gazowych.

Spowoduje to największy przewrót w komunikacji transoceanicznej od czasu przejścia z nafty na parę.

Nowa maszyna morska oparta jest na zasadach turbiny gazowej, przy czym usunięto kotłownie, powiększając tym samym miejsce dla ładunku i pasażerów oraz zwiększając szybkość.

POŻEGNANIE MIN. MATUSZEWSKIEGO

WARSZAWA, 26. 10. (PAP). W ministerstwie Informacji i Propagandy odbyło się pożegnanie ustępującego ministra Stefana Matuszewskiego przez pracowników ministerstwa oraz dyrektorów i kierowników przedsiębiorstw, podlegających Ministerstwu Informacji i Propagandy.

RADZIECKIE ZDOBYCZE NAUKOWE

MOSKWA, 26. 10. PAP. Instytut doświadczalny, który dostarcza projektów dla przemysłu metalurgicznego, opracował projekt nowego pieca, pozwalającego na bezpośrednie wydobycie stali z rudy bez wypalania jej w wielkim piecu.

Podając tę wiadomość, agencja Tass podkreśla, że nowy wynalazek pozwoli na zakładanie stalowni w dzielnicach pozbawionych węgla i koksu oraz spowoduje zaoszczędzenie rocznie kilku miliardów rubli.

KONFERENCJA HANDLOWA W LONDYNIE

LONDYN, 26. 10. (BBC) W Londynie odbywa się międzynarodowa konferencja handlowa z udziałem 15 państw. Konferencja ta trwa już 10 dni.

Ma ona na celu przygotowanie porządku dziennego dla zjazdu, który odbędzie się w lecie przyszłego roku. Między innymi rozpatrywane jest zagadnienie rozluźnienia ograniczeń w handlu zagranicznym.

NOWY PROCES W NORYMBERDZE

LONDYN, 26. 10. (BBC) Z Norymbergi donoszą, że toczą się tam przygotowania do nowego procesu przeciwko nowej grupie zbrodniarzy wojennych.

Grupa ta ma liczyć kilkaset osób. Przygotowania te potrwają jeszcze dwa miesiące na początku roku 1947 i trwać będą przez cały rok.

Między innymi oskarżonym jest lekarz przyboczny Hitlera za dokonywanie eksperymentów na ludziach.

ZA OKRUCIEŃSTWO WOBEC JEŃCÓW

LONDYN, 26. 10. (PAP) Sąd od spraw przestępców wojennych w Singapoore skazał — według doniesień agencji Reutera — na śmierć naczelnego dowódcę japońskiego na Jawie, gen. Kuhakichi Narad i oficera sztabu wywiadowczego, płk. Kaozuo Nasugi, za wydanie rozkazu ścięcia trzech lotników australijskich, którzy wyratowali się po katastrofie samolotu i zostali przewiezieni do Batawii w roku 1944.

Nowy ratusz w Warszawie

WARSZAWA, 26. 10. (PAP). Związek zawodowy pracowników samorządowych i użyteczności publicznej Rzeczypospolitej Polskiej, liczącej przeszło 200 tys. członków, uchwalił wybudować w Warszawie nowy ratusz, gdzie mogłyby się zmieścić wszystkie biura Zarządu Miejskiego, prezydenta, wiceprezydentów i Stołecznej Rady Narodowej.

Nowy ratusz posiadałby wielką salę na zebrania, odczyty i inne imprezy.

Nowy ratusz warszawski stanąć ma na olbrzymim placu między Zachętą a Zielną.

Kapitalistyczna międzynarodówka

Rewalacje prokuratora amerykańskiego

NOWY JORK, 26. 10. Dziennik „PM" zamieszcza wywiad z prokuratorem Rogge, zastępcą prokuratora USA dla spraw specjalnych, w którym ten ostatni oświadcza, że jest najwyższy czas, aby naród amerykański dowiedział się o penetracji hitlerowskiej do Stanów Zjednoczonych w okresie poprzedzającym bezpośrednio atak japoński w Pearl Harbour.

Rogge opisuje porozumienie zawarte pomiędzy agentami niemieckimi i przedstawicielami przemysłu amerykańskiego. Do porozumienia doprowadził wysłany przez Ribbentroppa w roku 1940 agent hitlerowski, znany przemysłowiec niemiecki Gerhardt Westrick, który nawiązał po przybyciu do Stanów Zjednoczonych kontakt z takimi wielkimi koncernami jak „Texas Oil Company", „International Telephone and Telegraph Company" i „General Motors". Westrick odbył m. in. konferencje z Henrykiem Fordem i wiceprezesem „General Motors" Jammes Mooney'em

Badany przez prokuratora Rogge, Westrick stwierdził, że grupa przemysłowców amerykańskich z przedstawicielami „General Motors" na czele, przyrzekła mu w 1940 roku, że będzie wywierała presję na prezydenta Roosevelta i na rząd amerykański w celu niedopuszczenia do zerwania stosunków dyplomatycznych pomiędzy Stanami Zjednoczonymi, a Rzeszą.

Reorganizacja strefy brytyjskiej

LONDYN, 26. 10. PAP. Agencja Reutera komunikuje z Hamburga, iż opublikowano tam plan geograficznej reorganizacji brytyjskiej strefy okupacyjnej w Niemczech.

Strefa ta będzie składać się z prowincji Dolnej Saksonii, północnej Westfalii i Szlezwig Holstein oraz niezależnych miast hanzeatyckich, Hamburga i Bremy.

Zastępca gubernatora wojskowego w tej strefie, gen. Robertson oświadczył, iż brytyjskie władze wojskowe zamierzają przekazać całkowicie władzę lokalną w ręce rządów prowincjonalnych do stycznia 1947 roku.

Anglicy rezerwują dla siebie władzę należną rządowi centralnemu, do chwili zjednoczenia Niemiec.

Wybory do parlamentów prowincjonalnych nastąpią na wiosnę 1947 roku.

NOWY RZĄD W INDIACH

LONDYN, 26. 10. (BBC) Wicekról Indii lord Wawel ogłosił oficjalnie o przyznaniu 5-ciu miejsc w rządzie Indii przedstawicielom Ligi Muzułmańskiej. Przedstawiciele Ligi Muzułmańskiej obejmują teki: skarbu, handlu, komunikacji i poczt, lotnictwa i aprowizacji. Pozostałe teki utrzymują nadal przedstawiciele partii kongresowej.

ARESZTOWANIE SYNA GANDHIEGO

LONDYN, 26. 10. (PAP) Agencja Reutera donosi z New Delhi, że Manilal Gandhi, syn Mahatma Gandhiego został aresztowany wraz z 28 Hindusami za przeciwstawienie się ustawie o dzierżawie ziemi. Odmówił on zapłacenia grzywny, wynoszącej 3 funty szterlingi i został osadzony w więzieniu na 30 dni.

Cypr uzyska większą swobodę

LONDYN, 26. 10. (PAP). Rząd brytyjski opracował plany, zmierzające do zapewnienia mieszkańcom Cypru większych swobód politycznych.

Gubernator Cypru ma wezwać przedstawicieli wyspy do stworzenia ciała doradczego, celem opracowania projektów w sprawie reform, które mają objąć również zagadnienia ustawodawcze.

Rząd brytyjski wyraził ponadto zgodę na powrót na wyspę osób, które zostały z niej deportowane w roku 1931 w wyniku wybuchłych na Cyprze zamieszek.

TAJNE SKŁADY BRONI

LONDYN, 26. 10. (PAP) Agencja Reutera podaje z Triestu, że podczas rewizji w mieście policja wykryła znaczną ilość ręcznych granatów, broni i amunicji. Jedna część arsenału, zawierająca 5361 szrapneli i wielkie ilości pocisków o znacznej sile wybuchowej była ukryta w składzie starego żelaza.

Własna sieć radiowa ONZ

LONDYN 26. 10. (PAP). Organizacja Narodów Zjednoczonych uruchomiła własną sieć radiową, składającą się z 4 krótkofalowych stacji nadawczych na wschodnim wybrzeżu amerykańskim, skierowanym na Europę.

Audycje nadawane są w 5 językach.

Wznowienie obrad ONZ

Sesja Zgromadzenia Generalnego Organizacji Narodów Zjednoczonych rozpoczęta 10 stycznia br. w Londynie i wznowiona po kilkumiesięcznej przerwie 23 października w Nowym Jorku, niby wielki nawias obejmuje wydarzenia polityczne świata, które się rozegrały na przestrzeni 1946 r. Jej otwarcie w styczniu dokonało się w atmosferze optymizmu, na który wpłynęła w dużej mierze konferencja moskiewska z grudnia ub. roku, która zakończyła się nieledwie w przeddzień otwarcia pierwszej sesji ONZ i wynikiem swoim podkreślała niezbitą prawdę, a mianowicie, że przy wzajemnej dobrej woli i zrozumieniu kompromis zawsze da się osiągnąć.

U wrót drugiej części sesji Zgromadzenia Generalnego stoi wielkie wydarzenie 1946 r., a mianowicie konferencja pokojowa z satelitami Niemiec, która zakończyła swe prace 15 października br. Jeżeli protokół konferencji moskiewskiej z grudnia 1945 r. można ocenić jako ogólne, wstępne porozumienie między wielkimi mocarstwami przed rozpoczęciem nowego historyczno-politycznego okresu, to przebieg i wyniki konferencji paryskiej, trwającej dwa i pół miesiąca dały obraz wielkiego spotkania się różnych zapatrywań, idei i koncepcji, obraz pierwszej próby porozumienia się Narodów Zjednoczonych na temat przyszłości świata z punktu widzenia politycznego i ekonomicznego, z punktu widzenia bezpieczeństwa i trwałości pokoju oraz sprawiedliwości międzynarodowej. Konferencja paryska — wiemy o tym — nie zdołała wszystkich ważnych problemów rozstrzygnąć, niemniej jednak przez sam fakt doprowadzenia swoich prac do końca, przez osiągnięcie zatem globalnego porozumienia jest pozytywnym i wartościowym wkładem w biegu aktualnych wydarzeń.

Jeden z angielskich mężów stanu oświadczył, iż będzie to najważniejsza konferencja na przestrzeni historii. I choć istnieje w tej ocenie pewna doza przesady, można ją przyjąć dla podkreślenia i uwypuklenia istotnego znaczenia obecnej sesji. Jej pierwsza część bowiem w znacznej mierze sprowadzała się do zagadnienia samych uroczystości inauguracyjnych oraz do ukonstytuowania się poszczególnych ciał ONZ jak np. Rada Bezpieczeństwa czy Rada Gospodarczo-społeczna, względnie do wyboru Sekretarza Generalnego. Sesja rozpoczęta obecnie będzie wyrazem — pierwszym wyrazem właściwych prac Organizacji. Na porządku dziennym obrad widnieją sprawozdania, z których na specjalne wyróżnienie zasługują: sprawozdanie Sekretarza Generalnego o pracy ONZ, sprawozdanie Rady Bezpieczeństwa, sprawozdanie dyrektora generalnego UNRRA, sprawozdanie Rady Gospodarczo-Społecznej o odbudowie terenów zniszczonych i inne. Ich treść jest odbiciem prac, które Organizacja wypełniła na przestrzeni niespełna roku.

Jedno z nich, a mianowicie sprawozdanie Rady Bezpieczeństwa budzi specjalne zaciekawienie. Ten bowiem aparat, postawiony na straży pokoju światowego, napełnia często troską myśli ludzi obydwu półkul. Nie chodzi o różnice zdań, które zawsze pojawiają się przy efektywnej pracy każdego zespołu i dowodzą raczej żywotności organizmu, lecz o metody podejścia do zagadnień, które — jak np. likwidacja hiszpańskiego faszyzmu — wydają się oczywiste. O tym, że statut Organizacji Narodów Zjednoczonych nie jest skończoną doskonałością, wiemy dobrze: byliśmy na to przygotowani od samego początku. Wydawało się jednak, iż zgroza najstraszliwszej z wojen będzie wystarczającym antidotum na wszelkie spekulacje, które w swoich rachubach nie wykluczałyby powtórzenia wojny jako środka dla osiągnięcia celu. Od pierwszego dnia nad Organizacją zawisły opary ludzkich powątpiewań i pesymizmu, zwalczane jednak wiarą olbrzymiej większości ludzi w powodzenie dzieła pokoju.

Od samego początku stanęła Organizacja przed problemami, rozstrzygnięcie których zarówno pod względem formy jak i treści miało stać się próbą jej życia i realności założeń. Wystarczy przypomnieć sprawę perską, która była rozpatrywana na samym wstępie prac Rady Bezpieczeństwa. Prawdopodobnie klimat i treść zebrań tej Rady znajdą swoje ostre odbicie w dyskusji, jaka się wywiąże nad jej sprawozdaniem, tym więcej, iż ambasador Gromyko stawia — jak donoszą — jeden z problemów, który nie jest obcy Radzie Bezpieczeństwa, a mianowicie sprawę obecności sprzymierzonych wojsk w państwach nie należących do b. wrogów Narodów Zjednoczonych. Od zachowania się członków Zgromadzenia Generalnego, od ich wypowiedzi na tematy drażliwe zależy przyszłość problemu odrodzenia ludzkości i pokojowego współżycia narodów. Właśnie dlatego druga część pierwszej sesji Zgromadzenia Generalnego ma tak wielką wagę i dlatego tak żywe zainteresowanie wzbudziło oświadczenie jednego z koryfeuszy wielkiego chóru państw — min. Mołotowa, który dał wyraz swemu optymizmowi i wierze, iż dobra wola narodów zwycięży wszelkie trudności.

Tadeusz Rojek

NIEDYSKRECJE TEATRALNE

W Starym Teatrze w okresie ostatnich 2 miesięcy huczały młotki i kielnie, zwijali się rzemieślnicy. Mimo, że Teatry Miejskie nie otrzymują obecnie ani grosza subwencji z Ministerstwa Kultury i Sztuki, dokonano pracy olbrzymiej, która na pewno zostanie należycie doceniona przez widzów.

Jak wiadomo Stary Teatr rozporządza dwiema salami. Sala wielka miała w ubiegłym sezonie wadliwą widzialność i złą akustykę. Naprawienie tego stanu było konieczne. Podniesiono widownię amfiteatralnie co 2 rzędy o 15 centymetrów, tak iż ostatni rząd będzie wyższy o 1 m. 80 cm. niż pierwszy. Nikt więc już nie będzie nikomu zasłaniał na widowni i z każdego miejsca będzie widać dokładnie całą scenę. Równocześnie poprawi się także słyszalność.

Powtóre dotychczas była na tej sali elektryczna tablica rozdzielcza na drzewie i tekturze. Ze względu na bezpieczeństwo ogniowe, postanowiono zastąpić ją teraz tablicą marmurową. Ganek i wieżyce proscenium będą obecnie z żelaza (a nie, jak dotychczas z drzewa). Będą też ruchome, co pozwoli na lepsze oświetlenie sceny, umieszczenie większej ilości reflektorów, koncentrację światła i t. d. Odświeżono także kulisy i widownię.

(Nw.)

Szkodników odsyła się do obozów pracy

W ubiegłym tygodniu, na mocy orzeczenia Komisji Specjalnej, do obozu pracy zostali skierowani między innymi:

Za wypiek i sprzedaż pieczywa o wadze niepełnej i pobieranie nadmiernych cen za chleb — Gross Józef (Swiecie, woj. Bydgoskie), piekarz, na 0 miesięcy oraz Kiliński Stefan (Powsinek, woj. warszawskie), piekarz, na 3 miesiące.

Za zarobkowe pośrednictwo przy najmie i wyszukaniu mieszkań — Sobolewski Albin, b. kierownik Urzędu Kwaterunkowego w Łodzi — 6 miesięcy, oraz Konopka Andrzej (Kraków) — na 4 miesiące.

Za handel walutą obcą Zwar [illegible] (Warszawa) na 9 miesięcy.

Za zawodowe uprawianie gier hazardowych Gołębiowski Antoni i Więckowski Edward (Łódź) na 3 miesiące.

Za kradzież, przy wykonywaniu czynności służbowych garderoby i artykułów żywnościowych, pochodzących z przesyłek pocztowych Kalisiak Stanisław (Wrzeszcz), strażnik straży wartowniczej UNRRA na okres 1 roku.

Za kradzież smalcu z transportu UNRRA przy wykonywaniu czynności służbowych Kitowicz Jan i Taczalski Zygmunt, strażnicy UNRRA (Gdynia) — na okres 2 lat.

Za spowodowanie przez niedbalstwo opóźnienia dostaw mąki i chleba na kartki żywnościowe Miklasiewicz Aleksander, b. kierownik „Społem" w Łuczanach (woj. Olsztyńskie) — na 5 miesięcy.

MNIEJ PASAŻERÓW, A WIĘCEJ TOWARÓW

W ruchu pasażerskim P. K. P. przewiozły w m. wrześniu ogółem 20.627.145 podróżnych (w sierpniu 21.629.553), nie licząc repatriantów i przesiedleńców.

Wpływy za przewóz osób i bagażu w m. wrześniu wyniosły 788.272.165 zł. (w siepdniu 852.733.163 zł)

Niewielki spadek w przewozach osób — i co za tym idzie — we wpływach z ruchu pasażerskiego w stosunku do m. sierpnia, tłumaczy się okresem powakacyjnym, spadkiem nasilenia przejazdów urlopowych.

Natomiast w ruchu towarowym we wrześniu zaznaczył się wzrost przewozów w stosunku do sierpnia. Naładowano ogółem we wrześniu 355.810 wagonów (w sierpniu 340.242). Wpływy z przewozów towarowych wyniosły 641 mil. 225 tys. 456 zł.

Przewozy węgla. W m. wrześniu przewieziono na P. K. P. ogółem 3.190.936 ton węgla (w sierpniu 3.107.711), w tej liczbie dla potrzeb P. K. P. 590.036 ton, dal przemysłu 1.208.518 ton na eksport lądem i morzem 1.392.382 ton.

Koleje wąskotorowe przewiozły ogółem w m. wrześniu 1.485.134 pasażerów. W zakresie ruchu towarowego — załadowano 69.389 wagonów, przewożąc 458.519 ton towarów.

Dzień Robotniczego Towarzystwa Przyjaciół Dzieci

Bywały w Polsce różne święta, od państwowego, narodowego po święto lasu, morza i wiele innych. Bywał i Dzień Matki, zresztą obchodzony z dużym sentymentem. Nie było jednak „Dnia R. T. P. D.". Po raz pierwszy występuje na arenę życia publicznego R. T. P. D. i zapowiada swój dzień. Zaprasza wszystkie obywatelki i obywateli, żeby w tym dniu poświęcili 2—3 godziny, uczestniczyli w akademiach, przedstawieniach, obchodach, organizowanych w Polsce, tam wszędzie, gdzie działają instytucje, czy oddziały R. T. P. D.

Sieć R. T. P. D. rozciąga się od Jeleniej Góry poprzez cały Dolny Śląsk, Pomorze, Wybrzeże, Olsztyńskie, Poznańskie, Kujawy, Mazowsze, Małopolskę aż do wschodnich granic, niosąc dzieciom opiekę i pomoc w każdej okoliczności życiowej, od żłóbka, poprzez przedszkola, świetlice, szkoły, bursy, Domy Dziecka, przychodnie, dzieci znajdują w R. T. P. D. nie tylko miłość, nie tylko troskliwość, ale co ważniejsze, świadome kierownictwo wychowawcze. Zmieniają się czasy, muszą się zmienić i ludzie. Stare systemy nie mogą mieć zastosowania.

Okres, kiedy pokorne cielę ssało dwie krowy, kiedy wzorem był tołek ukryty, kiedy pokora była główną cechą, kiedy każdy bunt nie tylko czynny, ale nawet myśl buntownicza była poczytywana za grzech ciężki, kiedy posłuszeństwo było pierwszym przykazaniem wychowawczym, okres ten musi należeć do niepowrotnej przeszłości.

Nowe horyzonty, nowe zadania, wymagają nowych ludzi, śmiałych, odważnych, świadomych odpowiedzialności za losy narodu, gotowych bronić swój kraj, w imię interesów ogółu ludności.

Ukochanie wolności, pojęcie honoru, różne, od dawnych pojęć, te wszystkie prawdy muszą stanowić myśl przewodnią w wychowaniu nowego pokolenia, ciężko doświadczonego przez okres okupacji. Tysiące sierot, którym należy zastąpić rodziców, kochające serce matki, nie mogą odczuć sierocej doli, małe serduszka nie mogą cierpieć w osamotnieniu.

To są przewodnie zasoby, którymi kieruje się R. T. P. D. Pragnie wskazać drogi i metody wychowania nowego człowieka, zdolnego do spełnienia obowiązków wobec siebie samego, wobec społeczeństwa. Nie ulęknie się żadnego wysiłku, podejmie każdy trud, byle służyć dobrej sprawie, sprawie swojego narodu w pierwszym rzędzie. Wszyscy ludzie mogliby być sobie braćmi, gdyby nie zatruwano dusz dziecięcych jadem nienawiści rasowej, wyznaniowej czy narodowej.

R. T. P. D. dąży do poinformowania najszerszych warstw społeczeństwa, o swoich pracach, usiłowaniach i osiągnięciach. R. T. P. D. pragnie nawiązać najściślejszy kontakt z szerokimi warstwami ludu pracującego, znaleźć zrozumienie i uznanie dla swojej działalności i domagać się będzie poparcia.

Dzień R. T. P. D. musi zainteresować w pierwszym rzędzie ludzi pracy, a masowy udział w dniu święta R. T. P. D. może być tego najlepszym świadectwem.

[illegible] *Kosogórska*

W sprawie Krakowskiej Elektrowni

Sprawozdanie omawia dalej sprawę „biura zakupów":

„Główne produkty, zakupywane są w zasadzie w źródłach państwowych. Ocena polityki zakupów jest o tyle utrudniona, że konieczność posługiwania się wolnym rynkiem i źródłami trudno dostępnymi dla kontroli uzasadnia się specjalną taktyką centrali handlowych, które niechętnie obsługują tzw. rynek zorganizowany. Na rynku zorganizowanym obowiązują specjalnie określone ceny, natomiast przy sprzedaży na wolny rynek centrale handlowe stosują politykę wysokich cen. Sprawy te omówiono już przy okazji innych kontroli. Są one również aktualne i w dziale zakupów dla Elektrowni. Oto parę przykładów:

Centrala handlowa przemysłu elektrycznego nie wykonuje pełnych zamówień Elektrowni, woli sprzedawać na wolny rynek, gdyż przy sprzedaży dla Elektrowni obowiązuje 30% rabat cennikowy. Zamówienie Elektrowni z dnia 13 czerwca na 5.000 metrów przewodu sprzedano tylko 2.100 metrów; zamówienie z 21 czerwca na kwotę 37.618 zł., wykonano jedynie na kwotę 1.153 zł.; zamówienie z 21. 5. żądano 600 jednostek towaru, otrzymano 300 jednostek; zamówienie z 31. 5., na 3.700 żarówek, 1.700 stopek, 100 oprawek oraz 600 innych przedmiotów — nie zostało w ogóle wykonane.

Biuro zakupów pod naciskiem konieczności gotowe byłoby płacić już bez 30% rabatu, byle towar bezpośrednio dostać z Centrali zakupów, lecz Centrala sprzedać nie chce dla Elektrowni bez rabatu, gdyż tego jej nie wolno, wobec tego w ogóle odmawia sprzedaży, a Biuro Zakupów musi w miarę konieczności kupować ten towar z drugiej strony z drugiej czy trzeciej ręki na wolnym rynku, płacąc wysokie ceny wolnorynkowe.

Również tzw. biurokracja w zjednoczeniach przemysłowych ma wiele do powiedzenia. Oto przykład.

W dniu 6 kwietnia 1946 r. zwróciło się Biuro Zakupów do Departamentu Zaopatrzenia Ministerstwa Przemysłu o zezwolenie na zakup 60.000 kg. sody amoniakalnej.

Do dnia kontroli nie nadeszła jeszcze odpowiedź z Gliwic (z biura sprzedaży produktów nieorganicznych). Kierownictwo Biura Zakładów przejawia dużą ruchliwość i pomysłowość w dziale przeorganizowania Wydziału Gospodarczego, przedłożone projekty i schematy budzą zaufanie pod względem trafności ich ujęcia.

I wreszcie wnioski.

Stan ogólny gospodarki w Elektrowni trzeba uznać jako chory, przy tym źródła choroby leżą raczej poza Zakładem, a tylko w małym stopniu na terenie Zakładu.

Obecny stan zużycia urządzeń doprowadzić musi do coraz poważniejszych zakłóceń w ruchu przedsiębiorstwa. Uratować sprawę mogą przede wszystkim poważne remonty.

Pilną koniecznością jest doprowadzenie do harmonijnej współpracy między Z. E. O. K., a Dyrekcją Elektrowni. Zdaniem Komisji jest to możliwe tylko w tym wypadku, jeżeli zarówno Dyrekcja Z. E. O. K., jak i Prezydium Miasta zmienią swój krytyczny stosunek do bieżących zagadnień Elektrowni oraz do obecnej Rady Zakładowej.

Zdaniem Komisji, wydaje się nieodzownym upoważnić Dyrekcję Zakładu do samodzielnego działania w szerszym zakresie, niż to ma miejsce. W szczególności ingerencje aparatu urzędniczego Magistratu wskazanym jest ograniczyć do spraw najbardziej istotnych.

Przeprowadzić regulację uposażeń w ramach możliwości finansowych Elektrowni, z jednoczesnym ograniczeniem zarobków nielegalnych i uproszczeniem obrachunku.

Na marginesie kontroli gospodarki w Elektrowni Miejskiej wydaje się, że jest dojrzała sprawa przeprowadzenia specjalnej dyskusji w łonie organów Rady Miejskiej i Zarządu Miejskiego w sprawie reorganizacji przedsiębiorstw miejskich.

Najbardziej istotne niedomagania spowodowane są przyczynami leżącymi poza zakresem decyzji Dyrekcji. Sprawy tego rodzaju muszą być rozpatrywane i zdecydowane przede wszystkim na terenie ustawowych organów samorządowych.

b. d.

KOMUNIKAT PRASOWY
na uroczystość zakończenia Roku Kościuszkowskiego w dniach 26 i 27 października

w dniach 26 i 27 października b. r.

W związku z przesłanym programem ogólnym i szczegółowym komunikujemy o zmianach, jakie zaszły w obchodzie zakończenia Roku Kościuszkowskiego:

1. Zamiast przewidzianego w dniu 26 października godz. 7.30 wieczoru kościuszkowskiego dla młodzieży w sali kinoteatru „Świt", odbędzie się w Teatrze Miejskim im. Słowackiego 26 października przedstawienie zamknięte dla młodzieży szkolnej, na którym dana będzie sztuka ludowa w 8 obrazach „Od Bronowic do Racławic" — Marii Rokoszowej, w wykonaniu zespołu T-wa Teatru i Muzyki Ludowej. Godz. 15-ta.

2. Dodatkowo w uroczystościach weźmie udział delegacja górników z Wieliczki w strojach górniczych z własną orkiestrą w uroczystościach na Rynku Głównym w dniu 26 b. m.

3. Dodatkowo jako ostatni punkt programu uroczystości w dniu 26 b. m. odbędzie się na Kopcu Kościuszki zapalenie beczek ze smołą. *O. D.*

TABLICA PAMIĄTKOWA KU CZCI T. KOŚCIUSZKI w Rynku Głównym

Plakieta z brązu z podobizną Tadeusza Kościuszki w wykonaniu art. rzeźbiarza Tad. Stulgińskiego, odsłonięta na domu w Rynku Głównym 45, dnia 26. 10. br.

Tablica zawiera następujący napis:

„W roku 1775 mieszkał w domu tym Tadeusz Kościuszko, ówczesny kapitan Korpusu Kadetów. Tablicę tę, w miejsce dawniejszej, zniszczonej przez Niemców, ufundował Główny Komitet Kościuszkowski w 1946 roku". (o. d.)

PRZED WYJAZDEM GRZEGORZA FITELBERGA

(Bg) Po wspaniałym sukcesie w Krakowie, Grzegorz Fitelberg otrzymał już szereg zaproszeń krajowych i zagranicznych.

Po swoim pierwszym koncercie w Krakowie zabłysnął znów u nas niezwykłym kunsztem artystycznym, porwał i zafascynował słuchającą go publiczność, nawiązując do swoich przedwojennych tradycji.

Jeszcze jakiś czas znakomity dyrygent pozostanie w kraju; następnie da szereg koncertów w Sztockholmie, Kopenhadze, Oslo i Paryżu, dokąd został już zaproszony.

TEA JAZ

Codziennie w sali kinoteatru „Scala" o godz. 20.30 odbywają się koncerty teatralizowanej orkiestry Tea Jazz pod dyr. J. Gerta z udziałem wybitnych muzyków i ar[illegible].

W programie piękne melodie, groteski muzyczne, tańce, śpiew, humor — całość [illegible] barwne kostiumy i efekty [illegible].

[illegible]

Piękny czyn młodzieży górniczej
Czarne diamenty i gorące serca

(k) Wczoraj przed południem na dworcu towarowym w Krakowie odbyła się uroczystość przekazania 80 ton węgla, wydobytych przez członków Koła ZWM w kopalni „Zbyszek" w Trzebini, z przeznaczeniem dla młodzieży kursów przygotowawczych na wyższe uczelnie krakowskiego ZWM-u.

Cztery wagony przybrane barwami narodowymi i transparentami przybyły do Krakowa pod eskortą ORMO-owców, członków ZWM pow. chrzanowskiego w charakterze straży honorowej.

Wagony powitała na dworcu młodzież kursów przygotowawczych ZWM-u z kierownikiem kursu Raczkiem i przewodniczącym woj. zarządu ZWM Górnickim. Po powitaniach i serdecznych przemówieniach ob. Raczka i Górnickiego, kursiści przystąpili do wyładowywania wagonów.

Godny naśladowania czyn członków ZWM w Trzebini, którzy poświęcili wolną niedzielę na ciężką pracę w kopalni „Zbyszek", aby swoim kolegom w Krakowie zapewnić ciepło w salach wykładowych jest dowodem niezwykłej solidarności i pełnego zrozumienia potrzeb kształcącej się młodzieży. Uczestnicy kursu, którzy pochodzą ze sfery robotniczej i chłopskiej, rozpoczęli pracę w bardzo ciężkich warunkach.

Po przezwyciężeniu pierwszych trudności i wyremontowaniu budynku własnymi siłami, stanęli oni wobec zbliżającej się zimy przed problemami opału. Nieopalane sale wykładowe dawały się mocno we znaki. Przewlekające się starania o przydział węgla utrudniłyby w znacznym stopniu naukę, gdyby nie pomoc młodzieży górniczej z Trzebini, która na wiadomość o trudnościach opałowych krakowskich kolegów, samorzutnie i bez namysłu poświęciła dzień pracy dla przyjścia z pomocą, wydobywając 80 ton węgla w przeciągu jednego dnia.

W ten sposób młode i gorące serca w szczerym zapale złożyły krakowskim kolegom cenny skarb, jakim jest nie tylko czarny diament, węgiel niosący ciepło w czasie mrozów, ale i szlachetny entuzjazm solidarności.

SKASOWANIE LINII TRAMWAJOWEJ

(k) Z dniem 27 b. m. Dyrekcja Krakowskiej Miejskiej Kolei Elektrycznej skasuje linię tramwajową nr 7, łączącą Borek Fałęcki z 3-cim mostem.

Równocześnie nastąpią zmiany w ruchu tramwaju nr 1, który będzie kursować od dnia 1 listopada tylko na linii plac Wolnica—Rynek Główny. Tory 1-ki łączące Rynek Główny z Dworcem zostaną w przyszłości zdjęte z nawierzchni.

CHOLEWKARZE MAJĄ JUŻ SWÓJ CECH

Poraz pierwszy w Krakowie można śmiało powiedzieć, że po raz pierwszy na terenie Rzplitej, ukonstytuował się w rb. oddzielny cech cholewkarzy wyodrębniony z cechu z zawodów pokrewnych.

W Krakowskiej Izbie Rzemieślniczej wobec komisji delegowanej przez ten cech przeprowadzono poraz pierwszy egzamin mistrzowski cholewkarzy.

Z 5-ciu kandydatów 4-ch było z Krakowa, 1 z Wadowic. Wszyscy zdali egzamin z wynikiem dodatnim.

DOBRE RADY DLA KOBIET

MASAŻ

W jednym z poprzednich numerów mówiłam, jak skutecznym środkiem dla wygładzenia twarzy jest masaż. Aby jednak dał pozytywne wyniki, należy go przeprowadzać bardzo umiejętnie i starannie, w przeciwnym bowiem razie zamiast pomóc, może zaszkodzić, dlatego też zabieg ten powinna przeprowadzać osoba wykwalifikowana, znająca układ mięśni. Podaję więc tylko kilka ruchów, którymi należy nakładać krem tłusty na noc, tak, aby sobie skóry nie rozciągać.

Wszystkie ruchy powinny zaczynać się od brody i półokrągło przechodzić do góry. Pod oczami nie należy nigdy masować, tylko wklepywać krem i to od zewnętrznych kącików ku nasadzie nosa, nos masuje się od okońca ku górze ruchem lekkim, urywanym, w miejscu, gdzie kończy się nos, należy ruchem półokrągłym przejść ponad brwiami w kierunku skroni.

Czoło masuje się ruchem pionowym od dołu ku górze. Najważniejszą rzeczą jest, aby ruchy były lekkie i nie rozciągały skóry. Każda z kobiet, stosując się do powyższych wskazań, może krem wklepywać, wtedy nie ma obawy o rozciągnięcie.

Do wklepywania najlepiej używać dla cery tłustej parafiny, natomiast dla [illegible] suchej i normalnej oliwy. Takie wklepywanie raz w tygodniu działa pobudzająco na obieg krwi, przez co zapobiega zwiotczeniu tkanek.

PANI STANISŁAWA Z.

Zapytuje Pani, co robić, aby mieć naturalne rumieńce. Utrzymuje Pani, że znudziło się jej już być „zawsze interesująco bladą i mizerną", a nie chce Pani używać różu. Droga Pani, jeżeli Pani dawniej miała cerę świeżą i rumieńce, a teraz Pani przybladła, to radzę udać się do lekarza, gdyż jest to na pewno wynikiem jakiegoś niedomagania fizycznego, może będzie Pani musiała przeprowadzić kurację wzmacniającą, co dodatnio odbije się na Pani cerze.

Wszelkie zewnętrzne zabiegi nie pomogą, można tylko na bardzo krótki okres czasu wywołać rumieńce kompresami przemiennymi, t. zn. przykładać do twarzy, uprzednio wymytej, okład gorący, po chwili znów zimny.

Po dziesięciu minutach policzki zaróżowią się. Nie radzę jednak używać tego często, gdyż powoduje nadmierne rozszerzenie naczyniek krwionośnych. Co do pielęgnacji włosów, proszę stosować zalecenia, które podałam przy „Pielęgnacji włosów tłustych". — Dziękuję za miłe słowa.

Ewa[illegible]

Doniosłe posiedzenie Komisji Porozumiewawczej

(Bg) W dniu wczorajszym odbyło się posiedzenie Akademickiej Stałej Komisji Porozumiewawczej w udziałem przedstawicieli AZMW „Wici", AZWM „Życie", Związku Niezależnej Młodzieży Socjalistycznej, ZMD oraz delegata komitetu organizacyjnego Akademickiej Spółdzielni Mieszkaniowej „Spójnia".

Po szczegółowym zreferowaniu sprawy organizacji i projektowanego statutu Spółdzielni przez Tow. Chałupko, po przeprowadzeniu krótkiej [illegible] jednogłośnie uchwalił [illegible] projekt w brzmieniu [illegible]. Zważywszy [illegible] jąca spółdzielnia będzie pierwszą tego typu spółdzielnią w Polsce.

Bardzo ważnym jest fakt życzliwego ustosunkowania się do tej inicjatywy wojewody krakowskiego tow. Dr. Pasenkiewicza, któremu uprzednio jeszcze delegacja przedstawiła całość zagadnienia.

Pozostaje jedynie życzyć organizatorom powodzenia i jak najlepszych osiągnięć w tej gałęzi spółdzielczej.

KURS SZYBOWCOWY

[illegible]

XX zjazd PROP

„Przez poznanie ziemi i przyrody-zbliżamy się do piękna, dobra i prawdy"

(IK). W dniu wczorajszym rozpoczął się [illegible] ogólnopolski zjazd Państwowej Rady Ochrony Przyrody.

W zjeździe wzięli udział minister oświaty ob. Czesław Wycech, woj. krak. tow. dr. Kazimierz Pasenkiewicz, prezes P. A. U. prof. Nitsch, rektor U. J. prof. Walter, rektor A. G. prof. Walery Goetel, kurator O. Szkolnego krakowskiego dr. Gałecki, przedstawiciele zainteresowanych ministerstw, instytucji naukowych i społecznych oraz zaproszeni goście.

Zjazd otworzył minister ob. Wycech. Powiedział on:

Przemówienie min. Wycecha

„Burza wojenna, która szalała w naszym kraju i t. zw. okupacja niemiecka, która właściwie nie miała nic wspólnego z okupacją, a była zorganizowanym naukowo systemem likwidacji naszego narodu i doskonalonym coraz bardziej przemysłem śmierci — nie tylko zniszczyły poważną część naszego wiekowego dorobku kulturalnego i nie tylko odebrały życie milionom istnień ludzkich.

Wojna i okupacja osłabiła siły moralne narodu. Druga wojna światowa podeptała najpiękniejsze idee braterstwa, człowieczeństwa, rozpętała szał nienawiści jednych narodów przeciwko drugim.

Do dziś dnia żyjemy jeszcze w oparach nienawiści i wśród bezwzględnych nie przebierających w środkach walk politycznych, które nie tylko utrudniają ale wręcz uniemożliwiają dzieło odbudowy życia kulturalnego i gospodarczego oraz zatruwają atmosferę moralną.

Może zrodzić się pytanie, dlaczego mówię o tych sprawach tu, wśród pracowników zajmujących się ochroną przyrody? Otóż sądzę i jestem głęboko przekonany, że idea ochrony przyrody i kontakt systematyczny z przyrodą stanowią potężny czynnik kształtujący życie duchowe i moralne człowieka oraz odradzający jego siły duchowe".

Minister Wycech mówił dalej: „Polska powojenna znajduje się w początkowym okresie przekształcania swego charakteru. Z państwa rolniczego przekształcać się będziemy na kraj przemysłowo-rolny. Będą rozwijać się nasze miasta. Musimy zatroszczyć się o to, aby uniknąć błędów popełnionych przez inne narody, uniknąć nadmiernej urbanizacji oraz ochronić przed zniszczeniem resztki naszej przyrody".

Mówiąc o zadaniach, jakie stoją przed pionierami idei ochrony przyrody w nowej Polsce, minister Wycech omówił szczegółowo problem Ziem Odzyskanych.

„Na prastarych ziemiach piastowskich — mówił minister — na których związek człowieka z przeszłością był przez niemiecką dłoń przerwany w przeciągu paruset lat, na które to ziemie przybyły teraz ich prawowity dziedzic, robotnik i chłop polski, trzeba nawiązać ten związek z powrotem, trzeba rozwinąć szczególnie silną akcję zaznajomienia człowieka z przyrodą i przeszłością tej ziemi i jej synów.

W czasie tej straszliwej okupacji wzrosło niezwykle uświadomienie narodowe wśród szerokich mas społecznych.

Patriotyzm stał się zjawiskiem powszechnym i osiągnął niebywałe wyżyny. Źródłem tego patriotyzmu były w tych tragicznych latach i są dziś przywiązanie do ziemi ojczystej i ukochanie jej oraz zdrowa polska tradycja narodowa. Te źródła biją i dziś z niesłabnącą siłą i powinny być wyzyskane w akcji ochrony przyrody. Przywiązuję ogromne znaczenie do upowszechnienia idei ochrony przyrody. Trzeba, aby wyszła ona poza szczupłe grono specjalistów i naukowców i dotarła do szerokich mas społeczeństwa polskiego.

Niechże w umiłowaniu przyrody w stałym z nią związku wychowuje się młode pokolenie. Niech harcerska idea obcowania z przyrodą rozszerzy się na cały ruch młodzieży robotniczej, chłopskiej i pracowników umysłowych.

Niech całe społeczeństwo przez poznanie ziemi i przyrody zbliży się do piękna dobra i prawdy".

Osiągnięcia i zagadnienia

Z kolei zabrał głos zastępca przewodniczącego obrad i prezes Rady prof. Szafer. Złożył on podziękowanie członkom Rządu RP za zaszczycenie zjazdu swoim przybyciem oraz powitał zgromadzonych imieniem Rady. Z kolei prof. Szafer przeszedł do omówienia najistotniejszych osiągnięć i zagadnień, jakie wyłoniły się na polu ochrony przyrody w ubiegłym roku jej działalności.

W ostatnim okresie praca PROP polegała w znacznym stopniu na rekonstrukcji jej organizacji wewnętrznej. Podstawą działalności Rady Ochrony Przyrody było ustalenie takich metod postępowania, któreby doprowadziły do rzeczywistej realizacji wydawanych rozporządzeń wykonawczych.

Opracowano i przedłożono Ministerstwu Oświaty projekty następujących rozporządzeń: Zarządzenie ministerstwa oświaty o powołaniu do życia oddziałów Państwowej Rady Ochrony Przyrody, szereg rozporządzeń Ministra Oświaty o ochronie roślin i zwierząt oraz o rejestracji tworów przyrody uznanych za podlegające ochronie Rady Ministrów o utworzeniu parków narodowych w Białowieży, Tatrach i Pieninach. Główną troską w dziale ustawodawczym była kwestia opracowania zasadniczych zmian w ustawie z 1934 r.

Jednak naczelnym zagadnieniem, które wysuwa się dziś po doświadczeniach pierwszego powojennego okresu jest kwestia wychowania w duchu idei ochrony przyrody całego społeczeństwa, a zwłaszcza młodzieży.

Mające miejsce prawie że codziennie i tragiczne w swych skutkach zarówno moralnych jak i materialnych powszechne przypadki barbarzyńskiego ustosunkowania się do przyrody ojczystej unicestwiają zupełnie wszystkie wysiłki do zmienienia tego katastrofalnego stanu rzeczy.

Prof. Szafer przedstawił wysiłek, jaki wykonała Rada dla zabezpieczenia skarbów przyrody na Ziemiach Odzyskanych, stwierdzając przy tym, iż zapoznanie się z metodami stosowanymi w tej dziedzinie za czasów rządów germańskich rozwiały fałszywy mit, jaki powstał na okół rzekomo wspaniałej organizacji ochroniarskiej na terenie Niemiec.

Na czoło spraw wysuwają się dwa kapitalne zagadnienia, a mianowicie utworzenie morskiego parku narodowego oraz uregulowanie sprawy pogranicznych rezerwatów na granicy polsko-czeskiej.

Po sprawozdaniu prof. Szafera zabierali głos delegat Ministerstwa Lasów naczelnik dr. St. Jarosz, który zreferował pokrótce działalność administracji lasów w dziedzinie ochrony przyrody oraz rektor prof. Goetel, który zaznajomił zebranych z dotychczasowymi osiągnięciami w dziedzinie porozumienia polsko czeskiego w sprawie pogranicznych parków narodowych w Tatrach i Karkonoszach.

Porozumienie z Czechami

Rektor Goetel stwierdził, iż zaznaczyła się biegunowa zmiana na lepsze w stosunku władz czeskich do tego zagadnienia. Pograniczny park narodowy w Pieninach, który stanie się faktem dokonanym prawdopodobnie już w ciągu najbliższych miesięcy będzie pierwszym widomym i realnym osiągnięciem zawartego niedawno polsko-czeskiego porozumienia kulturalnego.

Po tym przemówieniu zebrani udali się do Muzeum Etnograficznego, w ramach którego minister Wycech dokonał otwarcia nowego działu muzeum: działu ochrony przyrody.

„Czekaj tatka latka"... CZYLI WĘGIEL DLA SZKÓŁ

(Bg.) Dowiadujemy się, że do tej pory szkołom wszelkich typów w Okręgu Szkolnym Krakowskim *nie przydzielono dotychczas węgla na zimę.*

W związku z tym grozi zamknięcie szkół, wstrzymanie normalnego toku zajęć szkolnych, i co za tym idzie, młodzież nasza poniesie poważne straty.

Zwracamy się z gorącym apelem do właściwych władz o odpowiednio szybkie i sprawne załatwienie zagadnienia węgla dla szkół.

Niemcy muszą zapłacić za pracę „białych niewolników"

(k) Obrady Zarządu Krakowskiego Okręgu Związku b. Więźniów Politycznych Hitlerowskich Obozów Koncentracyjnych z udziałem delegatów powiatowych, zostały zakończone.

Pod przewodnictwem prokuratora Jarosińskiego i dr. Sienickiego, uczestnicy konferencji omawiali w pierwszym rzędzie sprawy młodzieżowe i akcję pomocy dla młodzieży studiującej. W akcji pomocy dla niej sekcja młodzieżowa Zw. Byłych Więźniów uchwaliła fundusz stypendialny w wysokości 240 tys. zł. na bieżący rok akademicki.

Postanowiono podjąć w dalszym ciągu weryfikację członków i ukończyć ją do końca b. r.

jeszcze w maju b. r. i dotąd leżą nie wydane w magazynie, ponieważ Ministerstwo Aprowizacji i Handlu dotąd

Ważnym momentem obrad były sprawy związane z pomocą wdowom i sierotom po byłych więźniach, sprawy mieszkaniowe i zaopatrzeniowe. Poruszono kwestię paczek UNRRA, które zostały przyznane przez Opiekę Społeczną nie udzieliło zwolnienia. Jest to moment niezmiernie krzywdzący tym więcej, że inne okręgowe Zw. Byłych Więźniów dawno już w podobne paczki zostały zaopatrzone.

Na zakończenie postanowiono zwiększyć aktywność polityczną oraz powzięto rezolucję, aby przez Międzynarodową Federację Byłych Więźniów zwrócić się do Konferencji Pokojowej o wypłacenie przez Niemców kosztów przymusowej pracy bezpłatnie godzin pracy w obozach koncentracyjnych, o zwrot radioaparatów w ogromnej ilości wypadków skonfiskowanych przy aresztowaniu więźniów oraz o przekazywanie konfiskowanych majątków w wyniku procesów zbrodniarzy hitlerowskich na rzecz byłych więźniów politycznych.

POLSCY WIĘŹNIOWIE POLITYCZNI W PRADZE

Na uroczystości, związane ze świętem Odzyskania Niepodległości Republiki Czechosłowackiej dnia 28 października wyjeżdżają do Pragi przedstawiciele Związku wiceprzewodniczący Rady Naczelnej tow. poseł Lucjan Motyka, wiceprezes dr Haupe, sekr. gen. Lęski red. Zagórski oraz dyrektor Biura Międzynarodowej Federacji b. Więźniów Politycznych mjr Czarnecki.

Ze sportu

W skrócie w wierszach

BOROTRA BRONI BARW FRANCJI

Dziś po południu przybyła do Londynu reprezentacja tenisowa Francji na mecz z Anglią, który odbędzie się na krytych kortach tenisowych Queens Clubu w piątek i sobotę.

W skład zespołu francuskiego wchodzą: przedwojenna gwiazda Jean Borotra, Jaques Brugnion, Paul Feret i tegoroczny mistrz Marcel Bernard.

SŁOWACCY PIŁKARZE NIE PRZYJADĄ

Jak nas informują z Bratysławy, reprezentacyjna drużyna Słowacji, która miała w dniach 1 i 3 listopada b. r. rozegrać 2 mecze piłki nożnej w Łodzi i Katowicach, nie przyjedzie do Polski z powodu braku wolnych terminów.

Z OSTATNIEJ CHWILI

Skład Krakowa na wyjazd do Brna przedstawia się następująco: Jurowicz (Rybicki), Flanek, Gędłek, Jabłoński II, Legutko, Wapiennik I, Giergiel, Gracz, Nowak, Różankowski I, Kleczka.

Doroczna wystawa prac studentów Wydz. Architektury za rok akademicki 1945-46

W dniu 22 października 1946 r. została otwarta pierwsza wystawa prac studentów Wydziału Architektury w Krakowie obejmująca dorobek naukowy za rok akademicki 1945/46.

Wystawa mieści się na Wawelu i jest czynna do dnia 28 października w godzinach od 9—13 i od 15—18. Grono profesorów z dziekanem Wydziału prof. Dr A. Szyszko-Bohuszem na czele, oraz pełna zapału młodzież studencka zdaje dziś egzamin przed społeczeństwem ze swej pracy naukowej i organizacyjnej, poczęlej niemal w materialnej nicości po przejściu okupacji niemieckiej przez ziemie polskie.

W pierwszym rzędzie przedstawiają swój dorobek katedr i zakładów Wydziału, a mianowicie:

Katedra kompozycji architektonicznej monumentalnej (kierownik prof. Dr A. Szyszko-Bohusz).

Katedra kompozycji architektonicznej przemysłowej (kier. prof. dr J. Żórawski).

Katedra kompozycji architektonicznej miejskiej (kier. prof. inż.-arch. J. Gałęzowski).

Katedra kompozycji wiejskiej (kier. z prof. inż.-arch. W. Gruszczyński).

Katedra urbanistyki (kier. prof. inż.-arch. T. Tołwiński).

Katedra konserwacji zabytków (kier. prof. dr. A. Szyszko-Bohusz).

Katedra historii architektury powszechnej (kier. prof. dr. A. Mściwojewski).

Katedra historii architektury polskiej (kier. z prof. inż.-arch. B. Guerquin).

Katedra budownictwa ogólnego (kier. prof. inż.-arch. R. Śmiałowski).

Katedra rysunku organicznego (kier. prof. L. Śledziński).

Katedra budownictwa stalbetowego i stalowego (kier. prof. J. Stella Sawicki.

Katedra planowania wstępnego (kier. z prof. inż.-arch. J. Stróżkiewicz).

Ponadto wystawa obejmuje prace w tajnym nauczaniu (prof. T. Tołwiński i prof. dr. A. Szyszko-Bohusz).

Prace dyplomowe nowych absolwentów wydziału, studium form architektonicznych, szkice perspektywiczne, liternictwo oraz geometrię wykreślną.

Z ilości i jakości wystawionych prac można wnioskować o ogromie wysiłku twórczego włożonego przez grono profesorów i studentów w tym pierwszym powojennym roku akademickim. Trudności materialne z jakimi przez cały rok porał się Wydział Architektury, nie przeszkodziły na szczęście w uzyskaniu wyników nie tylko nie ustępujących wynikom przedwojennym, ale niejednokrotnie stojących na poziomie ogólnoeuropejskim.

Wyniki prac uzyskano w zakładach profesora dr A. Szyszko-Bohusza, prof. Śledzińskiego, prof. Tołwińskiego, prof. Mściwojewskiego i prof. Smiałowskiego mówią same za siebie i są dokumentem żywotności twórczej polskiej myśli architektoniczno-naukowej.

Taternicy polscy w ubiegłym sezonie

W porównaniu do roku ubiegłego ruch turystyczny w Zakopanem był ożywiony; dokonano szeregu wyjść w skali VIII (nadzwyczaj trudne), z których najważniejsze podajemy).

I tak zespół: Vogel, Ziemblic, Niziński, dokonał wyjścia pd. ścianą Zamarłej Turni i zachodnią ścianą Kościelca (wariant w prawo od komina środkowego), zespół Vogel, Ziemblic — Galerię Gankową, Korosadowicz, Niziński — Niewcyrską Turnię, warianty północnej ściany Hrubego, bracia Świerszczkowie — północną ścianę Giewontu i północną ścianę Mnicha, Niedziałek z nieznanym towarzyszem północną ścianę Zamarłej Turni.

Oprócz tego dokonano przejść Niebieskiej Turni, Grani, Dużego i Zadnego Kościelca, południowej ściany Zamarłej Turni, wyjścia północną ścianą Kozich Wierchów, filarem Mięguszowieckiego szczytu oraz północną ścianą Mięguszowieckiego Szczytu.

Wspinacze polscy nie ulegli żadnym wypadkom, podczas gdy jeden z doskonałych alpinistów czeskich zabił się w Galerii Gaczkowej.

Letni sezon r. b. dał nam szereg pięknych wyników i częściowy dopływ nowych sił, które poparte doświadczeniem starszych alpinistów, rokują jak najlep[illegible].

Należy się jednak starać o szersze zainteresowania młodzieży co zapewni taternictwu polskiemu rezerwy i kontynuację pracy.

O radiofonizację szkół i wsi

Wczoraj w lokalu Polskiego Radia odbyło się posiedzenie Społecznego Komitetu Radiofonizacji. Konferencje prowadził Dr Bogusław Leśniodorski.

W toku posiedzenia omawiane były dotychczasowe osiągnięcia w dziedzinie radiofonizacji wsi. Do tej pory zradiofonizowano już 114 wsi okręgu krakowskiego i rzeszowskiego.

Następnie położono szczególny nacisk na skoncentrowanie radiofonizacji w powiecie miechowskim, Orawie i Spiszu.

Szczególną uwagę położono na radiofonizację szkół. Przewiduje się urządzenie specjalnego dnia rafonizacji szkół. Wydany będzie w tym dniu specjalny znaczek, dochód z którego przeznaczono na zakupno odbiorników.

„CYRULIK SEWILSKI"

Wielkim zainteresowaniem cieszą się w Krakowie przedstawienia operowe. Kierownictwo Opery Krakowskiej na skutek żądań publiczności wznawia, z udziałem znakomitej śpiewaczki Barbary **Kostrzewskiej**, operę „Cyrulik Sewilski" w dniach 28 i 29 b. m.

Bilety do nabycia w kasie Teatru Miejskiego.

WSZYSTKIE DZIECI DO WESOŁEJ GROMADKI!

W niedzielę 27 b. m. o godz. 11 przed południem wszystkie dzieci wybierają się do „Wesołej Gromadki" na cieszącą się dużym powodzeniem bajkę Maeterlincka **Niebieski Ptak.**

Bilety do nabycia w przedsprzedaży w Składnicy Harcerskiej (naprzeciw Scali) i w dniu przedstawienia w kasie teatru.

BARBARA KOSTRZEWSKA w Operze Krakowskiej

W dniach 28 i 29 b. m. w Teatrze im. J. Słowackiego o godz. 19 zostanie odegrana opera „Cyrulik Sewilski".

Bilety już do nabycia w kasie Teatru Miejskiego.

Dziś w TEATRACH

TEATR MIEJSKI IM. SŁOWACKIEGO godz. 19 „Fantazy" J. Słowackiego.

MIEJSKI STARY TEATR (mała sala) godz. 19 „Żeglarz" Jerzego Szaniawskiego.

TEATR KAMERALNY TUR-u — godz. 19.15 „Miasto w dolinie" J. B. Priestleya.

GROTESKA, ul. Skarbowa 2 — godz. 16 „Kolorowe Piosenki, widowisko dla dzieci i starszych;

godz. 19.15 „Bliźniak", komedia muzyczna Z. Gozdawy i W. Stepnika.

SIEDEM KOTÓW — Kabaret Literacko-Satyryczny (ul. Zybilkiewicza 1) — godz. 19.30 Wesoła rewia p. t. „3 razy Muza" z T. Olszą i Kwiatkowską.

KINOTEATR SCALA godz. 20.30 „Tea-Jazz". — Gościnny występ teatralizowanej orkiestry.

TEATR OBJAZDOWY OM TUR-u (Sala Teatru Kolejarza, ul. Bosacka) godz. 19 „Zemsta" Aleks. Fredry.

TEATR DOMU ŻOŁNIERZA (Lubicz 48) godz. 19 „Wujaszek z Gdyni", farsa w 3 aktach K. Turowskiego.

DZIECI LUBIĄ LALKI

O tym wie dobrze każda matuśka, spieszy więc wraz z dziećmi do Teatru Lalki i Aktora **GROTESKA**, gdzie w **Kolorowych Piosenkach** bierze udział 100 lal.

Codzień o godz. 16. — Ceny biletów od 50 zł. do 20 zł.

Repertuar KIN Krakowskich

od czwartku dnia 24. października 1946.

APOLLO — SZTUKA — Prawa Kobiety.

WOLNOŚĆ — Cyrk.

GDAŃSK — Było ich dziewięciu.

UCIECHA — ŚWIT — Jaśnie Pan Szofer.

Ponadto film polskiej produkcji „Wieliczka".

SCALA — WANDA — Daleka Droga.

Radio

na dzień 27. października 1946 (niedziela)

Kraków. 7.00 Sygnał czasu. 7.05 Muzyka poranna. 8.00 Dziennik. 8.20 Odczytanie programu. 8.25 Muzyka. 9.00 Nabożeństwo z Poznania. 10.00 Audycja regionalna. 10.40 Duet fortepianowy. 11.00 Kronika krakowska. 11.10 Koncert życzeń. 11.57 Sygnał czasu. 12.00 Bicie zegara i hejnał z Wieży Mariackiej. 12.05 Poranek symfoniczny. 12.30 „Niemcy po wojnie". 12.40 Audycja wojskowa. 13.55 Najciekawsze audycje przyszłego tygodnia. 14.00 Audycja dla świetlic wiejskich. 14.35 Chwila Biura Studiów. 14.40 Teatr Wyobraźni „Następna baza". 15.?0 Recenzje. 15.30 Koncert Polskiej Kapeli Ludowej. 16.00 „Przygody Marcelianka Majsterklepki". 16.20 Audycja dla młodzieży. 16.35 Kwadrans kuźnicy. 16.50 Kronika kultury. 17.00 Podwieczorek przy mikrofonie. 18.15 „5 minut poezji". 18.20 Przegląd tygodnia. 18.30 Tygodnik dźwiękowy. 18.45 „Uśmiech i piosenka". 19.10 „Mozaika muzyczna" 20.00 Dziennik. 20.30 Reportaż dźwiękowy z mostu im. Tadeusza Kościuszki. 20.50 Ciekawostki literackie. 21.00 „U naszych przyjaciół". 21.45 Rozmaitości. 21.55 Odczytanie programu. 22.00 Audycja rozrywkowa. 22.15 Koncert Orkiestry Tanecznej P. R. 23.00 Dziennik. 23.20 Program na jutro. 23.30 Hymn.

CENNIK OGŁOSZEŃ:

Ogłoszenia na 1 i 2 stronie za 1 mm szpalty . . . . 20 zł. za tekstem . . . . . 10 zł. w tekście za 1 mm szpalty . 15 zł. Drobne ogłoszenia za słowo . . 5 zł. Poszukiwanie rodzin i pracy . . 3 zł. W niedzielę i święta o 50% drożej. Tłustym drukiem 100% drożej.

Ogłoszenia przyjmuje Administracja „Naprzodu", ul. Orzeszkowej 7. Oddział „Naprzodu" plac Szczepański 9. Polska Agencja Prasowa PAP, Basztowa 15 i upoważnieni akwizytorzy Wydawnictwa.

PRENUMERATA „NAPRZODU" wynosi miesięcznie z odbiorem w punktach sprzedaży 45 zł. — z odnoszeniem do domu w Krakowie 55 zł. — na prowincji, pocztą 50 zł. — prenumeratę przyjmuje: Administracja „Naprzodu" Kraków, ul. Orzeszkowej 7. Oddział „Naprzodu" plac Szczepański 9. Placówki Sp. „Czytelnik" na terenie miasta Krakowa i upoważnieni akwizytorzy. — Na prowincji Powiatowe Komitety Polskiej Partii Socjalistycznej. Konto P. K. O. nr IV. 813, na które można przesyłać prenumeratę „Naprzodu" i należytość za inseraty.

Wydawca Spółdzielnia Wydawn. „Wiedza". — Redaktor Jerzy Waśniewski. — Redakcja i administracja: Kraków, ul. Orzeszkowej 7. — Telefon 509-65. Red. nacz. przyjmuje w poniedziałki, środy, piątki w godz. od 10—11. Sekretarz red. przyjmuje codziennie (z wyjątkiem świąt) w godz. 11—12).
Odbito czcionkami Drukarni Spółdz. „Wiedza" Nr 2 „Naprzód" — Kraków, ul. Orzeszkowej 7. — Telefon 5?? [illegible] M—[illegible]